

OPINIE SEPARATĂ

expusă în temeiul art.27 alin.(5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.67 din Codul jurisdicției constituționale

Prin Hotărârea nr.17 din 20 septembrie 2011 Curtea Constituțională a interpretat dispozițiile articolului 78 din Constituție în sensul că, ori de câte ori Președintele Republicii Moldova nu este ales, Președintele va dizolva Parlamentul, dispozițiile art.78 se aplică integral și în cazul Parlamentului ales în cadrul scrutinului anticipat, desfășurat ca urmare a nealegerii șefului statului, și că Parlamentul, în cazul dizolvării sale multiple, nu este în drept să reglementeze prin lege o altă majoritate pentru alegerea Președintelui.

Curtea Constituțională a decis să supună art.78 din Constituție unei interpretări strict textuale. În opinia mea, Curtea nu a ținut cont de esența întrebărilor formulate în sesizare, precum nici de situația de drept generată de aplicarea normei supuse interpretării, și nu a operat cu toate metodele de interpretare cunoscute în doctrină. În consecință, Curtea nu a oferit un răspuns la toate problemele ridicate în sesizare.

1. Consider că prevederile art.78 din Constituție trebuiau supuse nu doar interpretării textuale, ci și interpretării funcționale. Dând o interpretare textuală, Curtea nu a dezvăluit pe deplin sensul logico-gramatical al prevederilor art.78, nu a analizat stilul constituantei și forma expunerii normative și nu a ținut cont de principiile aplicabile procedurilor electorale general recunoscute.

Analizând doar textul dispozițiilor art.78, am ajuns la concluzia că acesta permite Parlamentului să reglementeze prin Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui¹ o altă majoritate pentru alegerea Președintelui după desfășurarea primului tur în condițiile prevăzute de Legea Supremă.

Potrivit alin.(3) art.78 din Constituție: „Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși.” Această normă, nefiind o normă separată, reglementează procedura alegerii Președintelui în primul tur și nu prevede obligativitatea alegerii Președintelui cu 3/5 în orice circumstanțe și proceduri electorale. Această concluzie capătă contururi certe și comprehensibilitate datorită prevederii ulterioare, ce reglementează consecințele nealegerii Președintelui în primul tur: „Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în primul tur”. Prevederea citată stabilește tipul scrutinului – majoritar în două tururi. Conform principiilor electorale, practicii internaționale și naționale (aplicabile în cazul alegerilor pentru funcția de primar, iar pînă în 2000, și de Președinte), în acest tip de scrutin, al doilea tur permite alegerea candidatului cu o majoritate mai mică decît în primul tur. Turul doi are rolul de a debloca situația cînd nu se poate realiza majoritatea de voturi reglementată de Constituție pentru turul întîi. Altfel turul doi n-ar avea nici un sens.

Numărul de voturi necesar pentru alegerea Președintelui în turul doi este stabilit în următoarea normă separată - alin.(4) art.78 din Constituție: „Dacă și în turul al doilea

¹ M.O., 2000, nr.139-140, art.996

nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.” Sintagma „**numărul necesar de voturi**” din acest alineat nu este corelată cu termenul „**3/5**” din norma anterioară. Concretizarea „numărului necesar de voturi” cade sub incidența alin. (6) art.78 din Constituție.

Această concluzie decurge de asemenea și din analiza stilului și formei de expunere a textului constituțional. Dacă o normă constituțională impune comportamentul stabilit cu precizie în altă normă sau în alineatul precedent, se face trimitere la această normă. De exemplu: a) „De la prevederile alineatului (1) se poate deroga...” din alin.(2) art.29 și alin.(2) art.30 din Constituție; b) „Prevederile alineatului (2) nu admit...” din alin.(3) art.54 al Constituției; c) „...în cazul alineatului (1)” din alin.(2) art.103 al Constituției; d) „...a fost votată în condițiile articolului 106...” din alin.(2) art.106¹ al Constituției ș.a. Multitudinea exemplurilor denotă logica expunerii normative a constituantei în cazuri similare.

Mai mult ca atât, în toate cazurile când se utilizează cuvântul „necesar”: art.21, art.30, art.47, art.49, art.50, art.54 și art.72, Constituția impune legiuitorului condiția de a dezvolta comportamentul necesar prin lege.

Din aceste considerente, dacă Legea Supremă ar fi impus și pentru turul doi aceeași majoritate calificată de 3/5, conform stilului de expunere al constituantei, norma ar fi fost formulată astfel: „Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni **numărul de voturi prevăzut la alineatul (3)**, se organizează alegeri repetate”.

Așadar, sintagma „numărul necesar de voturi” din alin.(4), analizată prin prisma alin.(6): „Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.”, permite legiuitorului să reglementeze prin Legea nr.1234 alegerea șefului statului în turul doi cu o altă majoritate de voturi, aceasta fiind o procedură cu finalitate logică.

Conform logicii construcției constituționale, într-o republică parlamentară, unde statutul Președintelui este net inferior statutului Guvernului, alegerea Președintelui cu o majoritate calificată ce depășește numărul de voturi necesar pentru investirea Guvernului nu este justificată. Or, dacă persoana care candidează la președinție nu întrunește majoritatea necesară de voturi, Parlamentul nu poate investi nici Guvernul, și deci dizolvarea Parlamentului nu mai trezește nici un fel de rezerve.

În baza celor expuse, prima propoziție a alin.(3) art.78 din Constituție nicidecum nu constituie o normă de principiu de la care nu se poate deroga (Curtea a operat cu noțiunea „normă de substanță”, pe care nu am găsit-o în doctrină), ea fiind o normă procedurală, iar interpretarea exclusiv textuală a art.78 din Constituție nu este suficientă pentru expunerea clară a sensului normei și a intenției originare a constituantei.

2. Potrivit rațiunii lor instituționale, curțile constituționale au un statut specific, politico-juridic, avînd menirea de a soluționa litigiile de drept apărute între membrii societății, și în special între actorii politici, referitor la cele mai importante probleme ale societății, bazîndu-se pe principiile statuate în Legea Fundamentală.

Constituția, la rîndul său, trebuie să corespundă exigențelor tehnicii legislative: claritate, previzibilitate, predictibilitate și accesibilitate. Scopul primordial al dispozițiilor constituționale constă în garantarea stabilității politice și asigurarea funcționalității instituțiilor juridice. Constituția trebuie să reglementeze într-o manieră

omogenă, asigurând legătura logico-juridică între dispoziții și formînd instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elemente ce disting particularitățile acestor instituții.

În cazul în care aceste exigențe aparent nu sînt realizate, între actorii politici apărînd disensiuni în legătură cu perceperea normelor constituționale, trebuie să intervină instanța de jurisdicție constituțională prin interpretarea casuală sau oficială a dispozițiilor constituționale. Or, pentru a putea contracara intențiile unor clase politice de a-și stabili reguli mai comode de guvernare, trebuie să existe reguli foarte rigide de revizuire a Constituției. Această rigiditate însă poate duce la stagnarea dreptului și a societății în ansamblu.

În dreptul constituțional comparat cu referire la interpretarea Constituției s-a afirmat teoria „arborelui viu”. Conform acestei teorii, Constituția este indisolubil legată de viața omului și, spre deosebire de lege, trebuie interpretată larg și progresiv, conform noilor realități sociale, fără exagerarea trecutului. Dacă în cei peste 200 de ani cele mai vechi constituții din lume ar fi fost interpretate doar textual, statele respective ar fi rămas la nivelul relațiilor sociale existente la momentul adoptării acestor constituții.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova, înțelegînd responsabilitatea ce-i revine în depășirea crizei legate de perceperea neunivocă a art.78 din Constituție de către actorii politici, trebuia să supună prevederile art.78 din Constituție unei interpretări funcționale și progresive, dar nu textuale și limitative.

Evitînd interpretarea funcțională, Curtea Constituțională a ignorat opinia Comisiei de la Veneția expusă în Memoriul *amicus curiae* (înregistrat cu nr.205 din 22.06.2011): „Avînd în vedere incapacitatea Parlamentului de a alege un candidat prin stabilirea unui compromis și astfel evitarea continuării crizei, poate fi oportun să se revină la interpretarea funcțională a Constituției”. Mai mult ca atît, Curtea Constituțională a citat în hotărîre un text din această opinie amicală care nu reflectă pozițiile de bază ale Comisiei de la Veneția.

Curtea a evitat să aplice metoda istorică, ignorînd faptul că în anul 2000 inițiatorii proiectului de lege de revizuire a Constituției au propus alegerea Președintelui cu votul majorității deputaților aleși, însă Parlamentul a modificat logica și spiritul întregului proiect de lege avizat de Curtea Constituțională.

Curtea a evitat să opereze la interpretarea normelor cu metoda teleologică, una din cele mai importante metode, care se bazează pe finalitatea normei interpretate și solicită creativitatea interpretului.

Interpretarea textuală nu este unicul instrument la care ar fi putut recurge Curtea Constituțională în soluționarea litigiului constituțional.

Instrumentul de bază trebuia să fie interpretarea funcțională, deoarece ea presupune perceperea Constituției ca un arbore viu prin aprecierea funcționalității sociale a normelor constituționale și a instituțiilor create de ea. Obiectivul specific al articolului 78 este asigurarea funcționării eficiente a organelor constituționale. Curtea trebuia să identifice în sensul prevederilor art.78 limitele care nu permit desfășurarea de scrutine succesive (atît prezidențiale, cît și parlamentare) pentru a preveni abuzurile legate de dizolvarea repetată a Parlamentului și a oferi garanția necesară unei stabilități politice în țară.

Anterior, observînd deficiențele constituționale și legale legate de procedura alegerii Președintelui, Curtea Constituțională, în Avizul nr.1 din 29.04.2010², a menționat: „În opinia Curții Constituționale, dizolvarea Parlamentului și desfășurarea alegerilor repetate la intervale scurte de timp constituie factori care destabilizează situația politică și perturbă activitatea legislativului, creează dificultăți în realizarea dialogului politic.”

3. Interpretarea funcțională, bazată pe metoda teleologică, ar fi relevat faptul că Legea Supremă formează un întreg, aflat într-o legătură logico-juridică indisolubilă. Constituția consacră o diviziune tripartită a funcțiilor statului (legislativă, executivă și judecătorească), care este un principiu fundamental de organizare a statului. Astfel, textul constituțional reflectă imaginea statului ca o structură de organe, între care și Președintele. Prin urmare, pornind de la spiritul Constituției, trebuie să se asigure funcționalitatea tuturor instituțiilor statului, respectarea strictă a principiilor și valorilor supreme, reprezentînd în mod practic testul eficacității Constituției ca act fundamental al unui stat de drept.

Pentru cazul în care Parlamentul nu poate alege șeful statului, constituanta legislativă a prevăzut la articolul 78 din Constituție dizolvarea Parlamentului, care operează atît ca sancțiune – pentru incapacitate, cît și ca mecanism de deblocare instituțională – prin oferirea posibilității noului Parlament de a alege și asigura funcționarea instituției Președintelui.

Reglementînd modul de organizare și funcționare a instituției șefului statului în Republica Moldova, constituanta legislativă a prevăzut și unele situații excepționale, determinate de încetarea înainte de termen a mandatului Președintelui. Pentru realizarea principiului continuității puterii, ea a statuat, după analogie cu alte funcții publice, vacanța funcției și interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova. Astfel, în situațiile în care survine vacanța funcției se instituie interimatul funcției, care reprezintă o perioadă de timp în care funcția vacantă este exercitată de o altă persoană decît titularul funcției.

Pe de altă parte, aplicarea articolului 78 din Constituție a creat o situație fără precedent, cînd, prin posibilitatea dizolvării multiple a Parlamentului, funcția de Președinte interimar poate fi exercitată nelimitat. Interimatul, precum și interimatul interimatului funcției de Președinte, a consumat deja aproape jumătate din mandatul unui Președinte.

Opțiunile politice din societate, cristalizate în ultimii ani, corelate cu experiența anterioară, precum și diverse studii sociologice, arată că o perioadă de timp raportul de forțe se va menține, prin urmare, dificultățile legate de alegerea Președintelui în viitorul Parlament sînt inevitabile.

În acest context, Curtea trebuia să se sprijine pe jurisprudența sa anterioară, prin care au fost interpretate, sub diferite aspecte, prevederile art.80 alin. (1), (2) și (4), art. 90 alin.(1) și (2), art. 91 din Constituție.

Astfel, în Hotărîrea nr.43 din 14 decembrie 2000 privind interpretarea dispozițiilor art. 80 alin.(1) și alin.(2), art.90 și art.91 din Constituție³ Curtea a relevat că:

² M.O., 2010, nr.70-71, art.11

³M.O., 2000, nr.163-165, art.47

„...instituirea interimatului funcției de Președinte al Republicii Moldova urmărește asigurarea continuității exercitării funcției șefului statului...”.

În Hotărîrea nr.18 din 27 octombrie 2009 privind interpretarea dispozițiilor art.90 alin.(1) și alin.(2), art.91 și art.135 alin.(1) lit.f) din Constituția Republicii Moldova⁴ Curtea a subliniat că: „...funcția de Președinte interimar al Republicii Moldova (exercitată de Președintele Parlamentului sau Primul-ministru) este o funcție provizorie...”.

În aceeași ordine de idei, prin Hotărîrea nr.18 din 3 august 2010 privind interpretarea art. 80 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova⁵, Curtea a conchis că: „Interimatul funcției de Președinte constituie o excepție de la regula generală privind alegerea și exercitarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova. ... Mandatul Președintelui se exercită ca urmare a voinței Parlamentului, organul reprezentativ suprem al poporului, iar interimatul se asigură în baza prevederilor constituționale cuprinse în art.91 corelate cu art.90 alin.(1). ... Dispozițiile constituționale enunțate exclud egalarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova cu interimatul acestei funcții, prin care se asigură continuitatea exercitării atribuțiilor șefului statului ...”.

Diferența dintre Președinte și Președintele interimar poate fi dedusă și din condițiile stabilite pentru alegerea acestora. Astfel, dacă la funcția de Președinte pot candida cetățeni cu drept de vot care au împlinit 40 de ani, au locuit sau locuiesc permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat, pentru candidatul care va asigura interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova Constituția nu prevede astfel de condiții, ceea ce, de asemenea, denotă statutul diferit al titularului acestei funcții.

Prin urmare, mecanismul stipulat de articolul 78 din Constituție, menit să asigure funcționalitatea instituțiilor statului, în circumstanțele actuale s-a dovedit a fi ineficient. Astfel, incapacitatea Parlamentului de a alege Președintele a condus la un impas politic și instituțional. Din 2000 și pînă în prezent, la alineatele (4) și (5) ale articolului 78 din Constituție, conceput ca un mecanism excepțional, s-a recurs mai des decît la mecanismele ordinare, fiind organizate 3 scrutine parlamentare anticipate, dintre care 2 numai pe parcursul ultimilor 2 ani, perioadă în care Parlamentul nu a reușit să aleagă șeful statului după 4 încercări.

Este evident că normele și spiritul Constituției urmăresc perpetuarea exercitării puterii de către instituțiile statului, constituite în conformitate cu prevederile Constituției, iar situațiile provizorii, precum interimatul, menite să evite crearea vidului de putere și să asigure organizarea alegerilor noului Președinte, trebuie să fie înlăturate.

Prin urmare, Parlamentul, avînd obligația și responsabilitatea de a organiza și desfășura alegerile prezidențiale, trebuie să reglementeze clar procedurile ce necesită a fi operate în cazul apariției diferitelor situații juridice, urmînd să asigure finalitatea logică a acestor procese.

Totodată, situația în care are loc contopirea funcției de Președinte al Parlamentului, exponent al puterii legislative, cu cea de Președinte al statului, în principiu parte a puterii executive, pentru o perioadă de timp ce depășește jumătate din mandatul ordinar al unui

⁴ M.O., 2009, nr.160-161, art.20

⁵ M.O., 2010, nr.141-144, art.19

Președinte de stat, în mod evident, depășește intenția constituantei și nu este compatibilă cu principiul constituțional al separației puterilor în stat.

Procedura de alegere a Președintelui țării nu trebuie să fie transformată într-o dogmă, care ar afecta un principiu fundamental al oricărui stat de drept – cel al separației puterilor.

Curtea urma să reitereze enunțurile expuse în Hotărârea nr. 2 din 8 februarie 2011 pentru interpretarea alineatului (4) al articolului 90 din Constituția Republicii Moldova⁶: „În condițiile ordinare, reglementate de art.80 din Constituție, Președintele, termenul de investitură al căruia a expirat, își exercită mandatul pînă la depunerea jurămîntului de către Președintele nou-ales. Astfel, după demisionarea la 11 septembrie 2009 a Președintelui în exercițiu, în Republica Moldova s-a instituit interimatul funcției de Președinte în exercițiu. ... Interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova, instituit la 11 septembrie 2009, a fost exercitat de Președintele Parlamentului pînă la 28 decembrie 2010 – data constituirii noului Parlament, ales la 28 noiembrie 2010 ca urmare a două dizolvări succesive ale Parlamentului după eșuarea procedurilor privind alegerea Președintelui Republicii Moldova. ... Actualul Președinte al Parlamentului a preluat interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova nu de la Președintele Republicii Moldova sau Președintele în exercițiu al Republicii Moldova, ci de la Președintele interimar al Republicii Moldova, al cărui mandat în calitate de Președinte al Parlamentului a expirat. Astfel, Parlamentul Republicii Moldova, desemnînd la 30 decembrie 2010 un nou Președinte interimar, a instituit o situație juridică inedită: de interimat al funcției de Președinte interimar, situație nereglementată de Constituție sau legislație.”.

Prin această hotărîre Curtea a decis că nu se poate pronunța asupra aplicabilității termenului prevăzut de art.90 alin.(4) din Constituție în cazul instituirii interimatului succesiv al funcției de Președinte, dat fiind că această situație nu este reglementată de Constituție. Comisia de la Veneția în Memoriul său a susținut această deducție a Curții.

În acest context, urmînd practica sa anterioară, Curtea nu trebuia să se pronunțe asupra aplicabilității prevederii art.78 alin.(3) din Constituție referitoare la majoritatea de 3/5 necesară pentru alegerea Președintelui și în cazul instituirii interimatului succesiv al funcției de Președinte ca urmare a dizolvării repetate a Parlamentului. Avînd în vedere faptul că această situație nu este reglementată expres de Constituție, Curtea trebuia să acorde Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului (art. 60 alin. (1) din Constituție), dreptul de a crea cadrul optim necesar pentru depășirea impasului politic și instituțional, prin eliminarea lacunelor din mecanismele ce generează dezechilibrarea instituțiilor constituționale, salvînd astfel coerența Constituției, precum și prin crearea unui mecanism ce ar permite evitarea perpetuării unor situații precum este interimatul.

Prin Hotărârea nr. 38 din 24 noiembrie 2000 despre controlul constituționalității art. 5 alin. (1) din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova⁷ Curtea a statuat: „Constituția, prin art. 60, 72 și 78, prevede soluționarea chestiunii abordate de autorul sesizării în exclusivitate de către Parlament, prin exercitarea atribuțiilor sale de bază și la discreția sa. Curtea Constituțională consideră că în problema alegerii Președintelui Republicii Moldova numai Parlamentul este în măsură să decidă asupra modalităților, procedurilor și condițiilor de soluționare a acesteia,

⁶ M.O., 2011, nr.31, art.4

⁷ M.O., 2000, nr.149-151, art.41

potrivit principiului autonomiei parlamentare, în virtutea căruia el își stabilește modul de organizare și desfășurare a propriilor activități, evident, în limitele normelor constituționale.”

Astfel, alegerea Președintelui în situația exercitării succesive a interimatului, generate de incapacitatea Parlamentului de a alege șeful statului, ține de procedura cu privire la alegerea Președintelui și, în conformitate cu alin.(6) art.78 din Constituție, Parlamentul are deplina putere de a reglementa această problema, respectând principiile constituționale.

În susținerea acestei constatări vine și cea de-a doua concluzie expusă de Comisia de la Veneția în §41 al Memoriului *amicus curiae* (anexat la dosar), conform căruia „Este posibil și chiar oportun, în scopul de a facilita alegerea efectivă a noului Președinte, de a clarifica unele aspecte procedurale ale procedurii de alegere printr-o lege organică”.

Desigur, pentru a nu-și aroga atribuțiile organului legislativ, Curtea Constituțională nu putea stabili majoritatea pe care Parlamentul poate să o instituie pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova în situația exercitării succesive a interimatului acestei funcții. Dar, pe de altă parte, deoarece redacția articolului 78 din Constituție nu indică expres acest lucru, Curtea putea deduce că exigența întrunirii majorității de 3/5 de către candidatul la președinție nu se referă și la această situație inedită, iar Parlamentul ar putea institui prin lege un mecanism de deblocare, care ar permite, inclusiv, stabilirea numărului necesar de voturi pentru alegerea șefului statului în al doilea tur sau după a doua dizolvare a Parlamentului din cauza eșecului alegerii Președintelui.

Democrația implică negocieri politice, realizarea unui consens între forțele politice, în acest sens regula majorității contribuie la asigurarea pluralismului, pentru că, în principiu, presupune asocierea mai multor grupuri politice la adoptarea deciziilor importante pentru societate. Cu toate acestea, importanța realizării consensului politic nu trebuie exagerată astfel, încât să ducă la obstrucționarea întregului proces democratic.

În același context, în adresa atașată la Hotărîrea nr. 2 din 8 februarie 2011 Curtea Constituțională a constatat : „...legislația pertinentă elaborată după ce a fost revizuită Constituția Republicii Moldova prin Legea nr.1115-XIV din 5 iulie 2000, care abilitează Parlamentul cu dreptul de a alege Președintele Republicii Moldova, nu reglementează clar procedurile ce necesită a fi operate în cazul apariției diferitelor situații juridice determinate de noua modalitate de alegere a șefului statului. ...După mai mult de 10 ani de când se aplică procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova de către Parlament, legislația nu reglementează modalitatea de transmitere și preluare a atribuțiilor de Președinte, mecanismul de instituire a interimatului funcției de Președinte în cazul vacanței funcției și încetării înainte de termen a mandatului de Președinte, precum și particularitățile procedurii de alegere a Președintelui în cazul instituirii interimatului și al interimatului succesiv.”

Reamintesc că prin adresă Curtea a atras atenția Parlamentului asupra necesității de a soluționa aceste probleme și a lichida lacunele legislative, solicitînd să fie informată cu privire la măsurile întreprinse în termen de 3 luni.

Astfel, pentru a asigura coerența și funcționalitatea Constituției, Curtea Constituțională putea stabili că alineatul (6) al articolului 78 din Constituție permite Parlamentului să dezvolte, prin Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui

Republicii Moldova, un mecanism care ar asigura alegerea Președintelui și nu ar admite dizolvarea repetată a Parlamentului, inclusiv să reglementeze problema majorității necesare pentru alegerea Președintelui după a doua dizolvare cauzată de eșecul alegerii Președintelui.

4. În hotărîre Curtea Constituțională a expus concluzii care intră în contradicție cu enunțurile expuse în Hotărîrea nr. 2 din 8 februarie 2011 „Pentru interpretarea alineatului (4) al articolului 90 din Constituția Republicii Moldova”. Contradicțiile privesc tratamentul diferit al situației de interimat al interimatului funcției de Președinte și termenul în care trebuie să se desfășoare în această situație alegerile Președintelui.

Mai mult ca atît, Curtea, fără a fi sesizată, a analizat termenul în care trebuie ales Președintele după desfășurarea alegerilor anticipate.

5. Unica soluție propusă prin hotărîrea Curții pentru depășirea crizei legate de alegerea Președintelui este revizuirea Constituției conform procedurii prevăzute de Titlul VI al Constituției. Astfel, Curtea propune Parlamentului imposibilul: să voteze o lege de revizuire a Constituției cu 67 de voturi în situația cînd el nu poate acumula 61 de voturi pentru alegerea Președintelui.

Astfel, Curtea Constituțională s-a eschivat de la șansa unicală ce i s-a oferit de a contribui la soluționarea crizelor politice și constituționale, cu care se confruntă periodic Republica Moldova după reforma constituțională din 05.07.2000, ultima criză prelungindu-se mai mult de doi ani.

Victor PUȘCAȘ
Judecător al Curții Constituționale

20 septembrie 2011